

Řešení sporů v mezinárodním ekonomickém právu – vybrané aspekty

Abstrakt

V době vzniku mezinárodní investiční arbitráže byla taková regulace státy považována za nezbytnou k ochraně západních investorů před vyvlastněním jejich investic ze strany rozvojových států. V těchto státech nebyly vytvořeny dostatečné právní normy a ochrana, která z nich plyne. Centrum ICSID bylo zřízeno především proto, aby byla zajištěna dostupnost nestranného a nezávislého řešení sporů. Nárůst počtu případů v průběhu let, spolu s někdy rozsáhlými, neočekávanými a nekonzistentními interpretacemi ustanovení mezinárodních dohod o investicích ze strany ad hoc tribunálů vyvolal celosvětovou diskusi a řada zemí přijala reformní opatření. Evropská unie navrhla Stálý investiční soud, který je reakcí na kritiku mířenou na investiční arbitráži a který by měl být zařazen jako jedno z opatření v rámci Transatlantického obchodního a investičního partnerství. Tato koncepce byla také přijata v Komplexní hospodářské a obchodní dohody mezi EU a Kanadou, a pokud bude úspěšná, bude pravděpodobně přijata v dohodách dalších. Evropský parlament je otevřený tomu, aby byl navrhovaný investiční soud zařazen i do budoucích dohod o volném obchodu. Tento koncept stálého právního subjektu, který poskytuje veřejná řízení a rozhodnutí a zavádí závaznou judikaturu pro řešení mezinárodních investičních sporů, není nový, přestože dosud nebyl uveden do praxe. Tato možnost předpokládá nahrazení stávajícího systému rozhodčích tribunálů ad hoc stálým mezinárodním investičním soudem, který by mohl mít také odvolací senát. Soud by se skládal ze soudců jmenovaných nebo volených státy trvale, např. na dobu určitou. Výhody nového odvolacího mechanismu by mohly být řešením kritiky, která směřuje proti investičnímu arbitráži. Vyřešil by tak mnoho problémů, například zajištěním legitimacy a transparentnosti systému, usnadněním jednotnosti a přesnosti rozhodnutí a podporou nezávislosti a nestrannosti rozhodců.

Klíčová slova

Arbitráž ICSID, opravné prostředky, stálý investiční soud